

особу вчинити злочин застосовуючи до неї фізичний та(або) психічний примус, викликає спори з приводу кваліфікації його дій та необхідність включення в кримінальний закон відповідної норми, яка б зазначала відповідне визначення і міру покарання. Тобто, застосування фізичного та психічного примусу до особи з метою примушування потерпілого до вчинення суспільно-небезпечного діяння не повинно ототожнюватися з підбуренням.

Треба зазначити, що наукові праці, в яких розглядаються проблеми психічного і фізичного примусу не можуть бути залишені без уваги, коли під загрозу підпадають конституційні права, свободи та інтереси людини. Таким чином, дослідження з цього приводу вказують на недосконалість норми, відсутність законодавчого роз'яснення цих понять та науково-правова інтерпретація цих понять охоплює широке коло суспільних відносин, що, нажалю, прямо не регулюються в ККУ.

ІНОЗЕМНИЙ ДОСВІД БОРОТЬБИ З НЕЗАКОННИМ ОБІГОМ НАРКОТИКІВ

рядовий міліції, курсант 2 курсу факультету підготовки кадрів для підрозділів боротьби з незаконним обігом наркотиків НАВС
Блиднюк Володимир Борисович

На початку ХІХ століття у світі відбуваються бурхливі процеси глобалізації, що охоплюють різні галузі (фінанси, виробництво, інтеграцію, електронну торгівлю, комп'ютеризацію, інформатику тощо). Зміни, які відбуваються мають в цілому позитивний характер і характеризують новий виток розвитку суспільства.

Однак, глобалізація має і тіньову сторону. Їй сприяє активізація незаконних видів діяльності, таких, як організована злочинність, міжнародний тероризм, наркобізнес. Саме в цей період розгорнувся наростаючий процес транснаціоналізації наркобізнесу. Подібно епідемії він охоплює все нові країни і регіони світу, збільшуючи виробництво наркотиків і організуючи повсюди його збут, який приносить фантастичні надприбутки.

Саме тому варто ознайомитись із досвідом зарубіжних країн, які ведуть протидію незаконному обігу наркотиків, що і обумовлює актуальність даного дослідження.

Так, главами держав СНД 10 грудня 2010 року затверджена Програма співробітництва держав-учасниць СНД у боротьбі з незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин та

їх прекурсорів на 2011-2013 роки, основними завданнями якої є вироблення і реалізація погодженої політики і спільних заходів боротьби, координація діяльності компетентних органів держав-учасниць СНД у цій галузі; створення єдиного правового простору в цій сфері; підвищення ефективності співпраці компетентних органів держав-учасниць СНД у попередженні, виявленні, припиненні, розкритті та розслідуванні злочинів, пов'язаних з незаконним обігом наркотиків, розшуку і видачі осіб, які їх вчинили. Важливою ланкою стратегії у боротьбі з афганською наркозагрозою стало проведення міжнародної комплексної оперативно-профілактичної операції «Канал» між державами-учасниками СНД.

З метою зниження наркотизації серед населення Австралії відповідно до Національної кампанії в липні 2010 року уряд Австралії приступило до реалізації національної моделі поліцейського нагляду за молоддю. В рамках цієї ініціативи були визначені шість основних стратегій щодо вирішення проблеми молодіжної злочинності, в тому числі і стратегія щодо поліпшення реагування поліції на зловживання наркотиками серед молоді. Штати і території Австралії будуть приймати ініціативні заходи, спрямовані на профілактику злочинності серед молоді або надання їй допомоги у тому, як не стати жертвою злочину. Одним із пріоритетів національної стратегії є політика скорочення шкоди наркотичних засобів, яка включає в себе освітні програми для підвищення інформованості громадськості про наркотики і лікувальних програмах, а також ініціативи, спрямовані на зниження ризику проблем зі здоров'ям наркозалежних.

У Мексиці у прикордонних із США районах від рук наркомафії загинули більше 40 000 чоловік, що змусило у 2009 році президент Мексики Феліпе Кальдерон підписати закон, що дозволяє зберігати невелику кількість наркотиків. Згідно новому закону, дозволяється зберігання і транспортування 2 грамів опію, 50 міліграмів героїну, 5 грамів марихуани, 500 міліграмів кокаїну, 40 міліграмів метамфетаміну і 0,015 міліграмів ЛСД. Кримінальному переслідуванню піддаються тільки ті особи, у яких виявлено наркотики, що перевищують встановлені норми. Щодо людей, які були затримані з наркотиками для «особистого користування», що не перевищують встановлені законом норми, вживаються заходи профілактичного характеру. Зокрема, їм пропонується добровільне та безкоштовне лікування від наркотичної залежності. Якщо ж один і той же чоловік попадеться з наркотиками тричі, то лікування для

ного стане примусовим. На думку мексиканських властей, цей захід у першу чергу спрямована на те, щоб приборкати насильство наркокартелів і корупцію серед поліцейських чинів. Закон допоможе зосередити увагу поліцейських на пійманні саме великих наркоторговців і наркодилерів.

Особливе місце в антинаркотичній політики Китаю займає виховно-пропагандистська робота з населенням. У цій роботі беруть участь адміністрації всіх рівнів. Вони розробляють річні плани пропагандистсько-виховних заходів, маючи на меті профілактику і бойкот наркотиків. Органи пропаганди, культури, радіо і телемовлення, а також преса в широкому масштабі ведуть пропаганду, використовуючи доступні, популярні форми.

Особлива роль в боротьбі з наркотиками у Японії відводиться освіті школярів. Прийоми у всіх інформаційних матеріалах однакові. Це абсолютно невігядливі плакати, що пояснюють шкідливий вплив наркотиків та протизаконність їх вживання. Використовуються приклади з повсякденного життя. Хтось, залежний від амфетамінів, викинув з даху висотного будинку першокласника. Інший нанюхавшись токсикоман вбив маленьку дівчинку. Широко поширена соціальна підтримка, консультації фахівців і добровольчих організацій. При цьому закони Японії щодо наркоторгівлі та наркоманії надзвичайно суворі. За прийом сильних наркотичних засобів загрожує позбавлення волі до 10 років, більш м'яких - до трьох років. Все, пов'язане з наркотиками, включаючи їх вживання, в Японії заборонено. Також заборонена будь-яка реклама наркотиків. Будь-який іноземець, хоча б раз «засвітився» з вживанням наркотиків, в якій би країні світу це не відбулося, в'їзну візу в Японію ніколи не отримає.

В США у 2010 році прийняли нову Національну стратегію контролю за наркотиками, яка розглядає проблему їх вживання в якості комплексної і довгострокової, визнаючи величезний вплив наркоспоживання на національну охорону здоров'я та безпеку громадян. Заходи протидії розвитку наркоманії в США включають: запровадження тестування учнів на вживання наркотиків; поширення загальнонаціональної антинаркотичної медіа кампанія; розширення повноважень наркосудів; запровадження програм «Місцеве співтовариство, вільне від наркотиків»; проведення на постійній основі скринінгу, короткочасної інтервенції та направлення до лікування; доступ до відновлення;

розширення мережі анонімних пунктів довіри та реабілітаційних центрів.

У 2000 році Колумбія і США запустили програму співпраці «План Колумбія», спрямовану на боротьбу з незаконним обігом наркотиків. Сполучені Штати згідно «Плану Колумбія» з початку 2001 року виділили колумбійському уряду 1,3 мільярда доларів. В рамках цієї програми колумбійські селяни отримали можливість займатися виробництвом альтернативної сільськогосподарської продукції, яку держава закуповує за високими фіксованими цінами. Було створено більше 28 тисяч робочих місць і 600 сільськогосподарських підприємств. Обсяг виробництва сільгосппродукції склав 40 мільйонів доларів. З метою боротьби з наркозалежністю влади Колумбії запустили програму «Колумбія - територія, вільна від наркотиків. Основна мета кампанії - пропаганда здорового способу життя. Програма спрямована на найбільш уразливі групи населення і закликає зробити вільний від наркотиків вибір в різних життєвих ситуаціях. У 2011 році зберігання наркотиків для особистого вживання було декриміналізовано.

Прийнята Національна стратегія Туреччини по боротьбі з наркотиками на 2010-2012 роки носить комплексний характер і охоплює п'ять напрямів: координацію, скорочення пропозиції, скорочення попиту, міжнародне співробітництво, а також інформацію / дослідження / оцінки. Основні програми профілактики наркозалежності в Туреччині спрямовані на підвищення обізнаності про наркотики та поширення інформації; в меншій мірі - на формування індивідуальних і соціальних навичок. Профілактичні програми, в основному, реалізуються через семінари, групи обговорення, конференції, театральні вистави, спортивні змагання. Ряд програм реалізується серед уразливих сімей. До профілактики наркоманії в країні підключені і релігійні діячі, які у своїх проповідях розповідають про здоровий спосіб життя.